

[Formation of psychological and pedagogical culture of parents (modern forms of interaction with parents)]. In Informationsno-metodicheskii tsentr Khmel'nitskii kollegium imeni Vladimira Kozubniaka. Khmel'nitskii.

4. Ivakh, S. M. (2013). *Osobennosti pedagogizatsii roditelei detei doshkolnogo vozrasta* [Features of pedagogization of parents of preschoolers]. In *Pedagogika ysshei i srednei shkoly*: Vol. 37. Krivoi Rog.
5. Petrova, Zh. H. (2011). *Pedagogizatsiia roditelei detei starshego doshkolnogo vozrasta* [Pedagogization of parents of children of the senior preschoolers]. In *Obiazatelnoe obrazovanie detei starshego doshkolnogo vozrasta: formy polucheniiia, organizatsiia i sodержanie raboty*. Ternopol: Strannik.
6. Postovoi, V. H. (1994). *Sovremennaia semia i ee pedagogika* [Modern family and its pedagogy]. Moscow,
7. Sukhomlinskii, V. A. (1985). *Serdtshe ot daiu detiam. Rozhdenie grazhdanina. Pysma k synu* [Heart is given to children. The birth of the citizen. Letters to son]. Moscow: Sovetskkaia shkola.

УДК 37.015.4

Л. В. Школяр, м. Київ

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ З ДИТЯЧИМИ ГРОМАДСЬКИМИ ОБ'ЄДНАННЯМИ У ФРАНЦІЇ ТА УКРАЇНІ

У статті розглянуто основні риси французької та української моделей соціально-педагогічної роботи з дитячими громадськими об'єднаннями, зіставлено основні поняття, як-то: громадське об'єднання, суб'єкти соціально-педагогічної роботи, громадянська активність. Проведено порівняльний аналіз нормативно-правових, організаційних засад, змістово-технологічного, інформаційного й ресурсного забезпечення діяльності дитячих громадських об'єднань Франції та України, виокремлено низку проблем вітчизняної соціально-педагогічної роботи. Особлива увага приділена питанню підтримки діяльності дитячих громадських об'єднань, ролі волонтерів та батьків.

Ключові слова: соціально-педагогічна робота, громадське об'єднання, суб'єкти соціально-педагогічної роботи, асоціативне життя.

Економічні та соціально-політичні зміни в Україні щодо розвитку системи виховання і соціалізації молодого покоління вимагають особливої уваги з боку державних та недержавних установ, суспільства загалом і кожного свідомого громадянина зокрема. Нині соціальним інститутом, який володіє великими ресурсами виховання і соціалізації підростаючої особистості, є дитячі громадські об'єднання. Для створення сприятливих умов їх розвитку, покращення функціонування недостатньо лише використовувати внутрішні важелі, слід звернутися до соціально-педагогічних доробків, втілених та апробованих іншими країнами. Багаторічний позитивний досвід щодо соціально-педагогічної підтримки дитячих громадських об'єднань разом із вдалим поєднанням передових європейських інновацій та національних надбань соціальної і педагогічної діяльності має Франція. Основні засади її соціальної політики, які полягають у скоординованості роботи всіх соціальних інституцій, державних та недержавних установ і об'єднань, злагодженої організації роботи представників соціальної сфери та педагогів можуть стати у пригоді для переосмислення ролі соціально-педагогічної роботи в нашій країні. Критичний аналіз досягнень, труднощів та методів їх подолання дасть змогу оптимізувати та підсилити процес соціально-педагогічної роботи з дитячими громадськими об'єднаннями в Україні. З огляду на це, метою нашої статті є здійснення порівняльного аналізу соціально-педагогічної роботи з дитячими громадськими об'єднаннями у Франції та Україні.

Становлення, розвиток та постійне вдосконалення діяльності громадських об'єднань Франції викликають зацікавленість у наукових колах. Французька соціально-педагогічна робота та діяльність дитячих і молодіжних громадських об'єднань країни стали об'єктами багатьох наукових доробок. Так, своєрідність французької моделі соціально-педагогічної роботи з дитячими громадськими об'єднаннями аналізували О. Алексеєва, М. Галагузова, О. Голотюк, Л. Зазюн, Л. Кандалінцева, С. Кубицький, Н. Лавриченко, Ф. Мустафаєва, О. Орехова, Т. Швець та інші, основні напрями такої роботи досліджували З. Багатова, О. Заїр-Бек, Г. Лещук, А. Мудрик, провідні форми соціально-педагогічної підтримки діяльності дитячих об'єднань Франції розглядали Л. Романовська, Т. Харченко, інші науковці.

Соціально-педагогічна робота України та Франції загалом та соціально-педагогічна робота з дитячими громадськими об'єднаннями зокрема має як спільні, так і відмінні риси. Історично склалося так, що у Франції ця робота еволюціонувала та розвивалася поступово, у початково заданій парадигмі, не зазнавши глибоких концептуальних змін, тоді як українська модель пережила чимало потрясінь. Під такими потрясіннями ми маємо на увазі, насамперед, злам вибудованої роками системи піонерської організації та різку зміну світоглядно-ціннісних орієнтирів українського суспільства.

Порівняння 116-річного досвіду існування активного громадянського життя Франції з 25-річним терміном існування громадянського суспільства незалежної України, з лише нещодавнім усвідомленням власної гідності та потенційної необхідності подальшого його розвитку, з одного боку показує нам правильний напрям діяльності, а з іншого – дає вичерпний матеріал щодо подолання можливих перепон на шляху досягнення поставленої мети. Дослідивши здобутки та прогалини французької моделі побудови громадянського соціуму, вітчизняним фахівцям буде легше розробити власну ідеальну систему стрімкого розвитку українського європейського суспільства.

Французьке суспільство початку ХХ сторіччя, усвідомивши перевагу групової роботи, самоорганізувавшись у численні громадські об'єднання, розпочало активну асоціативну (громадянську) діяльність. Побачивши результати, отримані від колективної роботи, підростає покоління відразу долучилося до загальнонаціонального проекту громадянського життя. Дитячі та молодіжні асоціації, які виступали своєрідним майданчиком втілення ініціатив зростаючих особистостей, відразу були позитивно сприйнятими та визнаними такими, що потребують фахової соціально-педагогічної допомоги. Почавши позиціонувати себе активною складовою соціуму, вони відчули можливість впливу на загальнодержавну стратегію молодіжної і соціальної політики та на розвиток французького суспільства загалом. Так почався процес становлення активного дитячого та молодіжного громадянського суспільства. Виважена соціально-педагогічна робота, яка мала на меті підтримати діяльність об'єднань, ставала все

професійнішою, і, поступово, кількість таких об'єднань значно зросла, а робота з ними перейшла у розряд дружньо-дорадчої.

Французька та українська теорія і практика виховання, соціалізації та розвитку підростаючої особистості, перебуваючи у двох різних наукових соціально-педагогічних просторах, нарівні орієнтуються на відповідні світові досягнення. Однак однією з основних характеристик кожної науки була і залишається наявність своєї, відмінної від інших, понятійно-термінологічної бази, що є результатом накопичення та аналізу знань, вивчення закономірностей та найбільш суттєвих зв'язків і взаємодії між об'єктами, узагальнення практичного досвіду та формування на цій основі понятійного апарату [1]. Такий підхід вважається дієвим і при порівнянні термінів однієї науки в різних країнах (йдеється про частковий незбіг понятійного апарату тезаурусів певної наукової галузі).

Зіставляючи французьку та українську соціально-педагогічну роботу з дитячими громадськими об'єднаннями, одразу зауважимо на відмінностях у сприйнятті такої роботи: французька модель ставить на перше місце соціальну складову, тоді як українська віддає перевагу педагогічній, виокремлюючи соціальну педагогіку та, як наслідок, соціально-педагогічну роботу у самостійну галузь педагогічного знання.

У Франції фахівець із соціально-педагогічної роботи – це представник соціального напрямку, який здобув певні теоретичні та практичні знання з педагогічних і психологічних наук, поєднує функції виховання та допомоги й одночасно відповідає за розвиток та становлення соціально захищеної особистості – суб'єкта соціального життя, а поняття «соціальний педагог» тотожне поняттю «соціальний працівник». В Україні – це фахівець переважно соціально-педагогічного напрямку, який має відповідну професійну підготовку та кваліфікацію і спеціалізується, як правило, на здійсненні соціально-педагогічної роботи з чітко визначеним об'єктом впливу у певній соціальній інституції.

Поняття «громадське об'єднання» в українському законодавстві трактується як добровільне об'єднання фізичних та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних та інших інтересів, яке, за організаційно-правовою формою, утворюється

як громадська організація (засновниками та членами якого є фізичні особи) або громадська спілка (засновниками виступають юридичні особи приватного права, а членами – юридичні та фізичні особи). У французькому розумінні «association» – це добровільне формування двох або більше фізичних осіб, які мають схожі інтереси та готові працювати у команді задля досягнення певної мети; об'єднання некомерційного характеру, яке не має на меті отримання прибутку від своєї діяльності із подальшим його розподілом серед своїх учасників [2]. Тобто, спостерігається процес генералізації поняття у французькій моделі, порівняно з українським відповідником.

Неузгодженість термінології у порівнянні соціально-педагогічної роботи із дитячими громадськими об'єднаннями України та Франції, нечітке трактування багатьох понять виступає перешкодою на шляху зіставлення деяких соціальних та педагогічних явищ і процесів. Проте, завдяки проведеному аналізу законодавчих баз країн та науково-методичної літератури з цього питання, ми можемо констатувати, що поняття «соціально-педагогічна робота з дитячими громадськими об'єднаннями» у Франції означає переважно педагогічну роботу з дитячою асоціацією в соціальному аспекті. В Україні «соціально-педагогічна робота з дитячими громадськими об'єднаннями» трактується як різновид соціально-педагогічної діяльності суб'єктів такої роботи, яка спрямована на вдосконалення функціонування дитячих громадських об'єднань, підтримку їх соціальних ініціатив, соціалізацію молодого покоління.

Нормативно-правові та організаційні засади діяльності дитячих громадських об'єднань Франції та України майже однакові, але слід звернути увагу на вітчизняний централізований підхід та французький більш ніж 30-річний децентралізований підхід до розроблення таких засад. Діяльність українських громадських об'єднань підпорядковується ієрархічній вертикалі та цілком залежить від загальнодержавних стратегій молодіжної політики, тоді як у Франції спостерігається визнання лише основних положень (мети, сутності, основних принципів) молодіжної політики обов'язковими та загальноприйнятими, а завдання, зміст, форми і методи роботи мають регіональні відмінності. Так, один регіон може визначити своїм завданням захист навколишнього середовища, інший –

міжнародний солідаритет або виховання європейського громадянина.

Відмінності у реалізації французької молодіжної політики на місцях відчутні не лише на рівні регіонів, але й на рівні департаментів та навіть комун.

Аналізуючи питання координації діяльності всіх гілок влади та представників суспільства, наголосимо на наявності безпрецедентного зв'язку всіх суб'єктів соціально-педагогічної роботи, який у Франції забезпечується на рівні держави, а контролюється самими членами громадських об'єднань.

Порівнюючи змістово-технологічне та інформаційне забезпечення діяльності дитячих громадських об'єднань двох країн, з'ясовано, перевага знаходиться не на боці України. Так, у Франції вільний загальний доступ до постійно оновленої інформації та різних методичних рекомендацій і посібників можна отримати майже з кожного урядового сайту та сайтів місцевих спільнот.

Яскравим прикладом тому є сайти Міністерства Міста, Молоді та Спорту Франції [3], Національного інституту молоді та народної освіти, Центру молоді та молодіжної політики Франції [4], Ліги освіти [5], Мережі народної освіти [6], Національної Мережі Юніорських Асоціацій [7] тощо, де на перших сторінках є блоки, присвячені асоціативному життю дітей та молоді у Франції.

Інформація сайтів ознайомлює дітей із питаннями підтримки державою діяльності громадських об'єднань, з результатами досліджень щодо масштабності громадського руху Франції, його поступової європеїзації, змінами у нормативно-правовій базі (доповнення, уточнення, посилання на закони та підзаконні акти, що стосуються функціонування об'єднання) та інше.

Головною ознакою інформаційного складника таких сайтів є прагматична адаптація всього масиву даних для розуміння дитиною. Така адаптація передбачає не лише правильний підбір лексичних одиниць, а і яскраве оформлення, наявність великої кількості малюнків, схем, графіків, фотографій, відеороликів тощо, що значно полегшує сприйняття інформації підростаючою особистістю.

Окрім того, значна увага приділяється і практичним питанням створення і керування дитячими та молодіжними

громадськими об'єднаннями; задля цього було розроблено та безкоштовно поширено низку довідників, а саме: «Le kit gratuit pour votre association» («Безкоштовний довідник для вашого громадського об'єднання»), «Le guide du bénévole» («Посібник волонтера»), «Le bénévolat associatif» («Асоціативне волонтерство»), «Etre jeune et s'engager dans la vie associative» («Бути молодим та долучитися до асоціативного життя»), «Les fiches du portefeuille de compétences» («Навички портфоліо»), «Le mécénat associations/entreprises» («Меценати асоціацій/підприємств»), «Guide d'usage de la subvention» («Посібник з використання субвенцій»), «Guide pratique de la dissolution d'une association loi 1901» («Посібник по закінченню діяльності громадського об'єднання»), «Votre compte association en ligne» («Керування банківським рахунком»), «Mécénat, parrainage et sponsoring» («Меценатство, пожертвування та спонсорство»), «Les manifestations et voyages» («Влаштування місцевих та виїзних заходів») тощо. Ресурсні центри, які функціонують по всій території країни, мають у своєму розпорядженні сучасне технологічне забезпечення та змогу надавати поради з усіх питань, пов'язаних із діяльністю громадських об'єднань, підростаючому поколінню як при особистому контакті, так і за допомогою інтернет-мережі у нон-стоп режимі.

Зіставляючи ресурсні складові соціально-педагогічної роботи з дитячими громадськими об'єднаннями України та Франції, а саме: фінанси (власні, бюджетні, спонсорські кошти в національній та іноземній валюті, гранти, цінні папери, облигації тощо), матеріальні ресурси (приміщення, обладнання тощо), людські ресурси (консультанти, волонтери) тощо, можемо констатувати наявність постійного доступу до них у французькій моделі соціально-педагогічної роботи та частковий доступ у вітчизняних об'єднаннях.

Що стосується внутрішньо особистісних ресурсів, до яких належать особливості психічних пізнавальних процесів особистості (сприймання, уваги, пам'яті, мислення, мови, уяви), особливості прояву емоційно-вольових процесів та станів, особистісні характеристики (особливості характеру, темпераменту, потреби, інтереси, цінності, мотиви), освітній рівень людини, професійні та соціальні уміння й навички, якими вона володіє, здоров'я, витривалість, переконання, самоконтроль, психологічні характеристики тощо), ресурси соціального

середовища, природні, інституційні ресурси тощо, можемо з усією відповідальністю стверджувати про рівні можливості українських та французьких моделей.

Висока громадянська активність мешканців Франції (кожен третій француз є членом щонайменше однієї асоціації), вражаюча кількість діючих асоціацій (близько 1,1 мільйона офіційно зареєстрованих об'єднань, із щорічним приростом більше ніж 70000 асоціацій) не може не зацікавити підрастаючу особистість. Саме тому, намагаючись брати приклад з дорослих, розуміючи необхідність здійснювати певний громадянський обов'язок, французькі діти прагнуть якомога швидше зануритися в асоціативне життя країни та спробувати власні сили у розбудові суспільства.

Натомість активність українців у громадянському житті країни, за даними директора Департаменту легалізації об'єднань громадян, державної реєстрації друкованих засобів масової інформації та інформангентства Міністерства юстиції України, недостатня: кількість зареєстрованих громадських формувань – близько 33000, кількість членів таких об'єднань – не більше ніж 300000 [8].

Загалом, суть французької соціально-педагогічної роботи із дитячими громадськими об'єднаннями з часів її зародження полягала в «акті дарування фахівцем (маємо на увазі безкоштовну передачу знань, вмінь та навичок) своїм підопічним (дитячим об'єднанням) всього найкращого, що має людство». Відтак, суб'єктами такої роботи часто були волонтери, які працювали на безоплатній основі у вільні від основної зайнятості години.

У зв'язку з цим відзначаємо великий внесок волонтерів у діяльність сучасних дитячих громадських об'єднань Франції. Волонтерська допомога вважається тут чи не найголовнішою та сприймається як стало повсякденний обов'язок француза-представника середнього класу. За даними Міністерства Міста, Молоді та Спорту Франції, їх країна налічує понад 14 млн волонтерів, які безпосередньо задіяні в асоціативному житті [9]. На них покладається не лише питання організації певних заходів, а й пошук додаткових фінансових впливань (бюджетні та спонсорські кошти, цінні папери, гранти), забезпечення сучасною матеріальною базою (оргтехніка,

обладнання), поширення інформації щодо діяльності об'єднання тощо.

Порівнюючи роль дорослих у громадському житті дітей, зазначимо наявність більшої свободи дій у представників французьких дитячих громадських об'єднань у співвідношенні з українським відповідником; французька дорадча допомога дорослих протиставляється опікунській вітчизняній.

Окремо виділимо високу творчу активність батьків та їх готовність підтримати будь-яку діяльність дитячого об'єднання Франції. Крім організацій екскурсій на підприємства (маємо на увазі сприяння ранній професіоналізації дітей-членів громадських об'єднань), в обов'язок батьків входить участь у різних заходах, які влаштовуються як самими дітьми, так і заради дітей та молоді, їх спонсорська (фінансова та матеріальна) допомога, підтримка ініціатив дітей тощо.

Також слід наголосити на факті існування загально-охоплювальної підтримки населенням діяльності дитячих громадських об'єднань та заходів, організованих ними. Здебільшого це пояснюється традиціями французького народу брати участь у життєдіяльності певного району, комуни тощо та перевагою вуличних форм роботи. Суспільство Франції звикло до самоорганізації, активного та суспільно корисного проведення часу, до різноманіття заходів, що організуються переважно для всієї громади на відкритому повітрі.

Будучи не завжди в змозі надати все необхідне для гідного існування та подальшого розвитку дитячих громадських об'єднань, держава перекладає частину власних функцій на найнижчий рівень структурного компоненту – фахівця, який безпосередньо провадить соціально-педагогічну роботу з такими об'єднаннями на місцях. Французька модель сприймає таку ситуацію цілком природно, зважаючи на факт наявності інших видів фінансування, тоді як український аналог майже позбавлений можливості отримання інших видів забезпечення.

Порівнюючи бюджетні витрати на молодіжну політику і підтримку діяльності громадських об'єднань Франції та України, зазначимо, що французьким урядом передбачено виділення у 2015 році приблизно 300 млн євро, у той час як за даними Міністерства молоді та спорту України, у 2015 році їх бюджет становив лише 13 млн грн [10].

Переходячи до зіставлення спеціалітету, покликаного працювати із дитячими громадськими об'єднаннями, наголосимо на обов'язковості здобуття агентом такої роботи відповідної освіти у Франції та обминання цього питання в Україні. Так, французький суб'єкт соціально-педагогічної роботи з дитячими громадськими об'єднаннями – це, здебільшого, людина, яка отримала додаткову так звану народну освіту, вбачає свій громадський обов'язок у допомозі дітям на шляху їх становлення і яка здійснює таку роботу у вільні від основної зайнятості години (агент виконавчого рівня соціально-педагогічної роботи), або фахівець соціально-педагогічної сфери (агент керівного рівня соціально-педагогічної роботи), який здобув ранню спеціалізацію у старшій школі, постійно навчається і самовдосконалюється, активно практикує та відповідає за соціально-педагогічну роботу у ввіреному йому громадському об'єднанні, цілком присвячуючи себе такій роботі.

Звісно, надаючи високу оцінку громадянському суспільству Франції, неможливо не визнати і певні прогалини та недоробки у французькій моделі соціально-педагогічної роботи з дитячими громадськими об'єднаннями, хоча зусилля багатьох сучасних науковців та практиків у галузі освіти і виховання спрямовуються на їх вирішення. Саме тому останніми роками ми спостерігаємо підвищену зацікавленість у Франції фаховою соціально-педагогічною роботою, яка має потужне наукове обґрунтування.

Отже, порівняння досвіду соціально-педагогічної роботи з дитячими громадськими об'єднаннями в Україні та Франції свідчить про наявність низки проблем в українській системі соціально-педагогічної роботи, а саме: методичних: відсутність навичок застосування новітніх європейських педагогічних технологій; недостатній науково-методичний супровід діяльності дитячих громадських об'єднань; нерозвинена система роботи з надання інформаційно-методичної та практичної допомоги; невикористання можливостей загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів; організаційних: підпорядкування діяльності дитячих громадських об'єднань різним міністерствам і державним підструктурам, що значно послаблює координацію, контроль та аналіз такої діяльності; відсутність паспортизації існуючих об'єднань; відсутність прагматичної адаптації інформації, покликаної роз'яснити дитині суть існування громадського об'єднання, його переваги та можливості; брак інформації про діяльність таких об'єднань;

недостатня кількість наочних прикладів діяльності дитячих громадських об'єднань; недостатньо розвинений рівень регіональної та місцевої підтримки; нечітка структура на місцях; відсутність комунікації та скоординованої роботи всіх гілок влади у питаннях розвитку дитячого об'єднання; ігнорування думки дітей-членів дитячих громадських об'єднань при обговоренні програм, концепцій та питань, безпосередньо пов'язаних із подальшим їх розвитком; недостатнє залучення батьків до процесу функціонування дитячого об'єднання; фінансових: незначний бюджет на здійснення заходів державної політики з питань молоді та державну підтримку дитячих громадських об'єднань; низький рівень підтримки та заохочення програм і проєктів дитячих громадських об'єднань; брак матеріально-технічної бази; кадрова проблема тощо.

Значним здобутком вітчизняних фахівців, порівняно із французькими колегами, є напрацювання великої кількості науково обґрунтованих та апробованих теоретичних доробок у вигляді наукових праць, присвячених питанню соціально-педагогічної роботи з дитячими громадськими об'єднаннями, концепцій підтримки та розвитку дитячих громадських об'єднань, методичних розробок, посібників та програм розвитку дитячого руху в Україні. Саме цей матеріал, у процесі адаптації французького досвіду проведення соціально-педагогічної роботи з дитячими громадськими об'єднаннями, стане запорукою успіху України на шляху до розвитку європейських стандартів соціально-педагогічної роботи.

Література

1. Безпалько О. В. Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю у територіальній громаді: теоретико-методологічні основи : монографія / Безпалько О. В. ; М-во освіти і науки України, Ін-т проблем виховання Академії педагогічних наук. – К. : Наук. світ, 2006. – 363 с.
2. Практичний посібник із створення громадського об'єднання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.lcl.com/guides-pratiques/creer-association/mode-emploi/definition-association-loi-1901.jsp>.
3. Офіційний сайт Міністерства Міста, Молоді та Спорту Франції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.jeunes.gouv.fr>, <http://www.associations.gouv.fr>.

4. Офіційний сайт Національного інституту молоді та народної освіти, центру молоді та молодіжної політики Франції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.injep.fr.
5. Офіційний сайт Ліги освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.laligue38.org/creer-une-junior-association.
6. Мережі народної освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.educationpopulaire93.fr>.
7. Національна Мережа Юніорських Асоціацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.juniorassociation.org>.
8. Департамент легалізації об'єднань громадян, державної реєстрації друкованих засобів масової інформації та інформативного Міністерства юстиції України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.minjust.gov.ua/33565>.
9. Волонтерство. Офіційний сайт Міністерства Міста, Молоді та Спорту Франції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.associations.gouv.fr/75-le-benevole.html>.
10. Видатки державного бюджету України на 2015 рік. Сайт Міністерства молоді та спорту України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dsmsu.gov.ua/index/ua/material/16124>.

Л. В. Школяр

Сравнительный анализ социально-педагогической работы с детскими общественными объединениями во Франции и Украине

Национальный технический университет Украины «Киевский политехнический институт» (37, пр-т Победы, Киев, Украина)

В статье рассмотрены основные черты французской и украинской моделей социально-педагогической работы с детскими общественными объединениями. Сопоставлены основные понятия, такие как: общественное объединение, субъекты социально-педагогической работы, гражданская активность; проведен сравнительный анализ нормативно-правовых, организационных основ, содержательно-технологического, информационного и ресурсного обеспечения деятельности детских общественных объединений Франции и Украины; выделен ряд проблем отечественной социально-педагогической работы. Особое внимание уделено вопросу поддержки деятельности детских общественных объединений, роли волонтеров и родителей.

Ключевые слова: *социально-педагогическая работа, общественное объединение, субъекты социальной работы, ассоциативная жизнь.*

L. V. Shkoliar

Comparative Analysis of Socio-Educational Work with Children's Public Associations in France and Ukraine

National Technical University of Ukraine «Kyiv Polytechnic Institute»
(37, Peremogy Ave., Kyiv, Ukraine)

The present article discusses the main features of the French and Ukrainian models of socio-educational work with children's public associations, compares basic concepts such as: community association, agents of socio-educational work, civic activity, provides a comparative analysis of legal, organizational principles, content-technology, information and resource's supports of children's public associations in France and Ukraine, singles out a number of problems of national socio-educational work.

Particular attention is paid to the support of children's public associations' activity and the role of volunteer and parents.

Keywords: socio-educational work, public associations, agents of socio-educational work, associational life.

References

1. Bezpalko, O. V. (2006). *Orhanizatsiia sotsialno-pedahohichnoi roboty z ditmy ta moloddu u teritorialnii hromadi: teoretyko-metodolohichni osnovy* [Organization of social and pedagogical works with children and youth in territorial community: Theoretical and methodical foundations]. Kyiv: Naukovyi svit.
2. *Praktychnii posibnik iz stvorennia hromadskoho obednannia* [Manual on creation of public association]. Retrieved from: <https://www.lcl.com/guides-pratiques/creer-association/mode-emploi/definition-association-loi-1901.jsp>.
3. *Oftsiinii sait Ministerstva Mista, Molodi ta Sportu Frantsii* [Official website of Ministry of Urban Affairs, Youth and Sport of France]. Retrieved from: <http://www.jeunes.gouv.fr>, <http://www.associations.gouv.fr>.
4. *Oftsiinii sait Natsionalnoho instytutu molodi ta narodnoi osviti, tsentru molodi ta molodizhnoi polityky Frantsii* [Official website of National Institute of Youth and Community Education]. Retrieved from: www.injep.fr.
5. *Oftsiinyi sait Ligi osviti* [Official website of League of education]. Retrieved from: www.laligue38.org/creer-une-junior-association.
6. *Merezhi narodnoi osvity* [Network of public education]. Retrieved from: <http://www.educationpopulaire93.fr>.

7. *Natsionalni Merezhi Yuniorskikh Asotsiatsii* [National Network of Junior Associations]. Retrieved from: <http://www.juniorassociation.org>.
8. *Departament lehalizatsii i obednannia hromadian, derzhavnoi reestratsii i drukovanykh zasobiv masovoi informatsii ta informahentstva Ministerstva yustytsii Ukrainy* [Department of legalization the public associations, the state registration service and printed mass media of Ministry of Justice of Ukraine]. Retrieved from: <http://old.minjust.gov.ua/33565>.
9. *Volonterstvo. Ofitsiiniy sait Ministerstva Mista, Molodi ta Sportu Frantsii* [Voluntary. Official Site of Ministry of Urban Affairs, Youth and Sport of France]. Retrieved from: <http://www.associations.gouv.fr/75-le-benevole.html>.
10. *Vydatky derzhavnogo byudzhetu Ukraini na 2015 rik. Sait Ministerstva molodi ta sportu Ukrainy* [State budget of expenditures of Ukraine for 2015. Website of Ministry of Youth and Sports of Ukraine]. Retrieved from: <http://dsmsu.gov.ua/index/ua/material/16124>.

УДК 316.722:2-485(=477.7)

І. О. Яковенко, О. В. Канарова, м. Мелітополь

ДІАЛОГІЧНА ВЗАЄМОДІЯ РЕЛІГІЙНИХ МЕНШИН У КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІХ ПРАКТИКАХ НАРОДІВ ПІВНІЧНОГО ПРИАЗОВ'Я

У статті розглянуто історичні умови формування етноконфесійного різноманіття Північного Приазов'я. Автором досліджено умови переселення колоністів на територію Північного Приазов'я. Виявлено головні чинники, що вплинули на формування діалогічної взаємодії релігійних меншин Північного Приазов'я та становлення етноконфесійних особливостей у духовній та світських сферах: політика Російської імперії щодо пільгового становища переселенців; особливості географічного розташування Північного Приазов'я; близькість поселень національних меншин і превалюючих етносів.

Ключові слова: *етноконфесійність, Північне Приазов'я, релігійні меншини.*

Культурне і духовне відродження української держави зумовило виникнення ряду релігійних організацій, що вирізняються певною конфесійною належністю.